

חק לישראל – פרשת יתרו יום ה'

תורה – שמות פרק יח'

(כב) וְשָׁפְטוּ אֶת הָעָם בְּכָל עֵת וְהָיָה כָּל הַדְּבָר הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ וְכָל הַדְּבָר הַקָּטָן יִשְׁפְטוּ הֵם וְהָקֵל מֵעַלְיָךְ וְנִשְׂאוּ אֹתָךְ: (כב) וְשָׁפְטוּ אֶת הָעָם בְּכָל עֵת וְהָיָה כָּל הַדְּבָר הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ וְכָל הַדְּבָר הַקָּטָן יִשְׁפְטוּ הֵם וְהָקֵל מֵעַלְיָךְ וְנִשְׂאוּ אֹתָךְ: (כב) וַיְדַוְּנוּ יְת עֲמָא בְּכָל עֵדוֹן וַיְהִי כָּל פְּתָגָם רַב וַיִּתְּנוּ לְוֹתֵךְ וְכָל פְּתָגָם זָעַר וַיְדַוְּנוּ אֲנָוֹן וַיִּקְלוּן מִנְּךָ וַיִּסְבְּרוּן עִמָּךְ:

(כג) אִם אֵת הַדְּבָר הַזֶּה תַעֲשֶׂה וְצִוְּךָ אֱלֹהִים וַיְכַלֶּת עֲמֹד וְגַם כָּל הָעָם הַזֶּה עַל מְקוֹמוֹ יָבֵא בְשָׁלוֹם: (כג) אִם אֵת הַדְּבָר הַזֶּה תַעֲשֶׂה וְצִוְּךָ אֱלֹהִים וַיְכַלֶּת עֲמֹד וְגַם כָּל הָעָם הַזֶּה עַל מְקוֹמוֹ יָבֵא בְשָׁלוֹם: (כג) אִם יְת פְּתָגְמָא הַדִּין תַעֲבֹד וַיִּפְקְדֵךְ יְיָ וְתִכּוֹל לְמִיקָם וְאַף כָּל עֲמָא הַדִּין עַל אֲתַרְיָה יִהְיֶה בְשָׁלָם:

(כד) וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה לְקוֹל חֲתָנּוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמַר: (כד) וַיִּשְׁמַע מֹשֶ�ה לְקוֹל חֲתָנּוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמַר: (כד) וַיִּשְׁמַע מֹשֶ�ה לְקוֹל חֲתָנּוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמַר: (כד) וַיִּשְׁמַע מֹשֶ�ה לְקוֹל חֲתָנּוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמַר: (כד) וַיִּשְׁמַע מֹשֶ�ה לְקוֹל חֲתָנּוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמַר:

(כה) וַיִּבְחַר מֹשֶׁה אֲנָשִׁי חַיִּל מִכָּל יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֹתָם רָאשִׁים עַל הָעָם שְׂרֵי אֲלָפִים שְׂרֵי מֵאוֹת שְׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשְׂרֵי עֶשְׂרֹת: (כה) וַיִּבְחַר מֹשֶ�ה אֲנָשִׁי חַיִּל מִכָּל יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֹתָם רָאשִׁים עַל הָעָם שְׂרֵי אֲלָפִים שְׂרֵי מֵאוֹת שְׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשְׂרֵי עֶשְׂרֹת: (כה) וַיִּבְחַר מֹשֶׁה גְּבָרִין דְּחִילָא מִכָּל יִשְׂרָאֵל וַיִּמְנִי יְתָהוֹן רִישֵׁין עַל עֲמָא רַבְּנֵי אֲלָפִין רַבְּנֵי מֵאוֹתָא רַבְּנֵי חֲמִשִּׁין וְרַבְּנֵי עֶשְׂרִיתָא:

(כו) וְשָׁפְטוּ אֶת הָעָם בְּכָל עֵת אֵת הַדְּבָר הַקָּטָן יָבִיאוּ אֵל מֹשֶׁה וְכָל הַדְּבָר הַקָּטָן יִשְׁפְטוּ הֵם: (כו) וְשָׁפְטוּ אֶת הָעָם בְּכָל עֵת אֵת הַדְּבָר הַקָּטָן יָבִיאוּ אֵל מֹשֶׁה וְכָל הַדְּבָר הַקָּטָן יִשְׁפְטוּ הֵם: (כו) וְדִינֵין יְת עֲמָא בְּכָל עֵדוֹן יְת פְּתָגָם קָשִׁי מִיְתוֹן לְוֹת מֹשֶׁה וְכָל פְּתָגָם זָעַר וַיְדַוְּנוּ אֲנָוֹן:

רש"י

ואזיהוא ושבעים זקנים הנלוים עתה עמד (מכילתא):

(כו) ושפטו – ודיינין ית עמא: יציאון – מייתין: ישפוטו הם – כמו ישפטו (בחולס) וכן (רות 3) לא תעבורי כמו לא תעברי ותרגומו דיינין אינון. מקראות העלוונים היו לשון כווי לכך מתורגמין וידונון ייתון ידונון ומקראות הללו לשון עשייה:

(כז) ושפטו – וידונון לשון כווי: והקל מעליך – דבר זה להקל מעליך. והקל כמו והכבד את לבו והכות את מואב לשון הווה:

(כג) ואך אלהים ויכלת עמוד – המלך בגבורה אם יוה אותך לעשות כד תוכל עמוד (מכילתא) ואם יעכב על ידך לא תוכל לעמוד: וגם כל העם הזה – אהרן נדב

נביא – ישעיה פרק ז' ט'-יג'

(ט) וראש אפרים שמרון וראש שמרון בן רמליהו אם לא תאמינו פי לא תאמנו: (ט) וריש אפרים שמרון וריש שמרון בר רמליהו אם לא תהימנון במלי נביא ארי לא תתקמוזן:

חק לישראל – פרשת יתרו יום ה'

(י) וַיֹּסֶף יְהוָה דְּבַר אֶל אַחָז לֵאמֹר: (י) ואוסיף נביא דיי למללא עם אחז למימר:
 (יא) שָׁאֵל לְךָ אוֹת מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הֲעֵמֶק שְׁאֵלָה אוֹ הַגְּבֵה לְמַעַלָּה: (יא) שאל
 לך אתא מן קדם יי אלהך שאל די יתעביד לך נס על ארעא או תתחזי לך את בשמיא:
 (יב) וַיֹּאמֶר אַחָז לֹא אֶשְׂאֵל וְלֹא אֲנַסֶּה אֶת יְהוָה: (יב) ואמר אחז לא אשאל ולא
 אנסי קדם יי:
 (יג) וַיֹּאמֶר שְׁמַעוּ נָא בַּיַּת דְּדוֹד הַמְּעַט מִכֶּם הַלְּאוֹת אֲנָשִׁים כִּי תִלְאוּ גַם אֶת
 אֱלֹהֵי: (יג) ואמר שמעו כעל בית דוד הזער לבון דאתון מהלן ית נבייא ארי תהלון אף
 ית פתגמי אלהי:

רש"י

(ט) חס לא תאמינו – לנבואתי חס אחז ועמו אשר ידעתי כי רשעים חס. לא תמאנו – לא חמון זכס:
 (י) ויוסף ה' – ואוסיף נבייא דה':
 (יא) שאל לך אות – לדבר הזה כי ידעתוך שאין אתה מאמין לדברי הקב"ה. העמק שאלה – העמק ושאל שאלה כמו שמעה סלחה (דניאל ט) שאל אות צעמקי תהום
 להחיות לך מת או הגבה למעל' לשאל אות צשמים:
 (יב) לא חנסה – אין ראוני שיתקדש שמו על ידי:
 (יג) הלכות חנשים – נביאי ה'. כי תלאו וגומר – לפי שהוא יודע שאתם אין מאמינים בו והוגעתם לפניו צרעכם:

בתובים – משלי פרק טו' לא'–לג' פרק טז א'–ב'

(לא) אֵזֶן שֹׁמֵעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקֶרֶב חֲכָמִים תִּלְוִין: (לא) אודנא דשמעא מכסנותא דחיי בינת דחכימי תבות:
 (לב) פֹּדֵעַ מוֹסֵר מוֹאֵס נִפְשׁוֹ וְשׁוֹמֵעַ תּוֹכַחַת קוֹנֵה לֵב: (לב) מדיש מרדותא מסלי נפשיה ודשמיע מכסנותא דחיי קני חוכמתא:
 (לג) יִרְאֵת יְהוָה מוֹסֵר חֲכָמָה וְלִפְנֵי כְבוֹד עֲנָה: (לג) דחלתיה דיי מרדותא דחוכמתא ומן דמתיקר יהוי ענון:
 (א) לְאָדָם מַעֲרָבֵי לֵב וּמִיְהוָה מַעֲנָה לְשׁוֹן: (א) מן בר נש תרעיתא דלבא ומן יי ממללא דלישנא:
 (ב) כָּל דְּרָכֵי אִישׁ זָךְ בְּעֵינָיו וְתִכְן רִחוֹת יְהוָה: (ב) כלהון ארחתיה דגברא דכין אנון בעיניו ואלהא מתקן ארחתיה:

רש"י

(לב) ולפני כבוד ענוה – הענוה גורמת שהכבוד בא:
 (לג) לחדם מערכי לב – הוא סודר עלתו ודבריו בלבו. ומה' מענה לשון – כשצא
 להשיב הקב"ה משכילו צדבריו או חס זכה מזמן לו מענה טוב:
 (א) ותוכן רוחות ה' – ומונה הלצבות מי הטוב ומי הרע:

חק לישראל – פרשת יתרו יום ה'

משנה – מנחות פרק ג'

(א) הקומץ את המנחה לאכול דבר שאין דרבו לאכול, להקטיר דבר שאין דרבו להקטיר, בשר. רבי אליעזר פוסל. לאכול דבר שדרבו לאכול, להקטיר דבר שדרבו להקטיר, פחות מפזית, בשר. לאכול פחצי זית ולהקטיר פחצי זית, בשר, שאין אכילה והקטרה מצטרפין:

חוץ לזמנו, ואכילת מזבח למזבח כגון קומץ חוץ לזמנו, דבר שאין דרכו לאכול – כגון הקומץ והלבונה: ולהקטיר – חוץ לזמנו: דבר שאין דרכו להקטיר – השיריים שדרכו לאכול ואין דרכו להקטיר: כשר – דאין זו חסובה מחשבה, דבטלה דעתו אל כל אדם: ר' אליעזר פוסל – דכתיב (שם ז) ואם האכול יאכל מבשר זבח שלמיו, בשחי אכילות הכתוב מדבר, אחת אכילת אדם, ואחת אכילת מזבח, לומר כך, כשם שפוסלת אכילת אדם לאדם כגון שיריים אם חשב עליהם לאדם לאכלם:

(ב) לא יצק, לא בלל, לא פתח, לא מלח, לא הגיף, לא הגיש, או שפתתן פתים מרבות, ולא משחן, פשרות. נתערב קמצה בקמץ חבדתה, במנחת פהנים, במנחת בהן המשיח, במנחת נסכין, פשרה. רבי יהודה אומר, במנחת בהן המשיח ובמנחת נסכין, פסולה, שזו בלילתה עבה, וזו בלילתה רכה, והן בולעות זו מזו:

קומץ. וזה אם לא פתח לא כלי קמיאה, כשר: לא מלח – כל המנחה כולה. לא הקומץ. דאילו מליחת הקומץ מעכבת היא: לא הגיף – צמנחת חוטא ומנחת קנאות דטעונות תנופה: לא הגיש – כדכתיב (שם) והגיש אל המזבח, שהכהן מוליכה אל המזבח ומגישה בקרן דרומית מערבית כנגד חודה של קרן: פתים מרבות – גדולות יותר מהדין שפורש בהן מנחת ישראל כופל אחת לשתיים ושתיים לארבע ומבדיל. ואכטריך לאשמועינן פתיתים גדולות ואע"ג לאשמועינן דאי לא פתח כשרה, דסלקא דעתך דמינא דהתם הוא דאיכא תורת חלות עליהן, אבל הכא דלאו תורת חלות איכא ולא פתיתים איכא, אימא לא, קמשמע לן: ולא משחן – הרקיקים הטעונים משיחה כדכתיב (שמות כט) ורקיקי מצות משוחים בשמן, אחר אפייתן מושחן וחוזר ומשחן עד שיכלה כל השמן

רע"ב – (א) הקומץ את המנחה לאכול – חוץ לזמנו: דבר שאין דרכו לאכול – כגון הקומץ והלבונה: ולהקטיר – חוץ לזמנו: דבר שאין דרכו להקטיר – השיריים שדרכו לאכול ואין דרכו להקטיר: כשר – דאין זו חסובה מחשבה, דבטלה דעתו אל כל אדם: ר' אליעזר פוסל – דכתיב (שם ז) ואם האכול יאכל מבשר זבח שלמיו, בשחי אכילות הכתוב מדבר, אחת אכילת אדם, ואחת אכילת מזבח, לומר כך, כשם שפוסלת אכילת אדם לאדם כגון שיריים אם חשב עליהם לאדם לאכלם:

רע"ב – (ב) לא יצק – סדר המנחה, בתחלה נותן שמן בכלי, ואחר כך נותן את הסולת, ואחר כך חוזר ויוצק שמן וכולל. והכי מפרש בפרק אלו המנחות נקמנות (דף עה): לא יצק לא כלל כשר – כגון שנתן כל השמן שבלוג במתן ראשון שהוא קודם לעשייתה. דאי חיסר שמנה, אמרינן בפרק קמא (דף יא) שהיא פסולה. ובגמרא בפירקין מוכח דלייקה מעכבת, ומפרש לא יצק, לא יצק בהן אלף זר, דמקמיאה ואילך מצות כהונה אבל יציקה ובלילה כשרים זור. ולא כלל דקתני, על כרחי לא כלל כלל, בלילה ודאי אינה מעכבת. ומתניתין הכי קאמר, לא יצק בהן אלף זר, או לא כלל כלל, כשר: לא פתח – [כדכתיב] [ויקרא ב] פתח אותה פתים. אף על גב דצמנחת מחבת בלבד כתיב, הוא הדין לכל המנחות הנאפות תחילה, כגון מחבת ומרחשת ומאפה, מצוה לפותתן כולן ואחר כך

חק לישראל – פרשת יתרו יום ה'

עשרון סולת כלול צרביעית ההין: והן בולעות זו מזו – הקומץ בולע ממנחת נסכים וממנחת כהן משיח, ורבה שמן של מנחות הללו על הקומץ ומצטלות ליה, והוא מנחה שלא הוקטר קומחה, ופסולה הנקמחת. אבל מנחת נסכים כשרה ולא היא כריבה שמנה, כיון שלא מדעת עירבו, השמן שבולעתו בטל לגבה וכמאן דליתיה. ואין הלכה כר' יהודה:

שבולג: זמנחת כהנים כשרה – שכולן כליל כמוהו: זמנחת כהן המשיח וזמנחת נסכים פסולה – לפי שהקומץ זמנחת ישראל כלילתו עבה, לוג אחד שמן לעשרון סולת, ומנחת נסכים ושל כהן משיח כלילתו רכה, שלשה לוגין לעשרון, כדכתיב זמנחת נסכים (במדבר טו) עשרון כלול צרביעית ההין שמן, וזמנחת כהן המשיח הוא אומר (ויקרא ו) סולת מנחה תמיד, הרי היא לך זמנחת התמיד שהיא

(ג) שתי מנחות שלא נקמצו, ונתערבו זו בזו, אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה, פשרות. ואם לאו, פסולות. הקמץ שנתערב במנחה שלא נקמצה, לא יקטיר. ואם הקטיר, זו שנקמצה, עלתה לבעלים. וזו שלא נקמצה, לא עלתה לבעלים. נתערב קמצה בשיריה או בשירים של חבירתה, לא יקטיר. ואם הקטיר, עלתה לבעלים. נטמא הקמץ והקריבו, הציץ מרצה. יצא והקריבו, אין הציץ מרצה, שהציץ מרצה על הטמא, ואינו מרצה על היוצא:

להקטיר, דכתיב (ויקרא ז) לא תקטירו ממנו אשה לה, כל שממנו לאשים הרי הוא בכל תקטירו: נטמא הקומץ והקריבו הציץ מרצה – דכתיב (שמות כח) ונשא אהרן את עון הקדשים, אינו נושא אלא עון טומאה, שיש בה כל שהותרה מכללה בצבור, דכתיב בתמיד זמועדו, ואפילו בטומאה: ואינו מרצה על היוצא – ועא"ג דיך צו נמי כל קל שהותר מכללו בזמה, שנאסר יוצא במשכן והותר בזמה שבנו ובזעון שלא היו שם קלעים, אע"פ כן אין הציץ מרצה ציורא, דכתיב (שם) לראו להם לפני ה', עון דלפני ה' אין, עון ציורא לא:

רע"ב – (ג) אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה – שנפלה זו בצד זה של כלי, וזו בצד זה, ונשארו מהן כדי קומץ שלא נתערב, כשרות. ואם לאו, פסולות, לאמר בתורת כהנים, מסלתה ולא מסולת של חזרתה: לא יקטיר – ואפילו כל המעורבת, לאין הקטרה מזה אלא בקומץ, ומקמץ נמי לא קמץ שני קומצים דילמא בכל קומץ יש מזה שנתערב וליכא קומץ שלם מחד מנחה: ואם הקטיר – כל המעורבת. היא לא עלתה לבעלים, דהא לא נקמחה, ואין מנחת נדבה נותרת בלא קמחה: נתערב קומחה בשיירה – לא יקטיר את כולה משום דהשירים אסורים

(ד) נטמא שיריה, נשרפו שיריה, אברו שיריה, במדת רבי אליעזר, פשרה. ובמדת רבי יהושע, פסולה. שלא בכלי שרת, פסולה. רבי שמעון מכשיר. הקטיר קמצה פעמים, פשרה:

שלא קידש הקומץ בכלי שרת. אבל בתחלת המנחה כולי עלמא לא פליגי דבעי כלי, כדלמרינן צפרק שהי הלחם: ור' שמעון מכשיר – טעמא דרבי שמעון מפרש בגמרא, משום דאמר קרא (ויקרא ו) קודש קדשים היא כחטאת וכאשם, ומדאקיש רחמנא מנחה לחטאת לעבודתו זמנתה באצבע ממש, שמע מינה דקומץ המנחה נמי אם רצה עובדה

רע"ב – (ד) כמדת ר' אליעזר כשרה – על דעתו של רבי אליעזר לאמר צפרק כיצד אולין, דם אע"פ שאין בשר הכי נמי קומץ אע"פ שאין שיריים כשר להקטיר קומץ: כמדת רבי יהושע – לאמר אם אין בשר אין דם, הכי נמי פסול להקריב הקומץ. והוא שלא נשתייר דבר מן השיריים שלא נטמא. ואין הלכה כרבי יהושע: שלא בכלי שרת –

חק לישראל – פרשת יתרו יום ה'

בפעם אחרת. ודוקא נקט פעמים ותו לא, דאין קומץ פחות משני זיתים וכי פליג ליה לשתי פעמים נמלא שאין הקטרה בפחות מכזית, ולפיכך כשרה. אבל אם חילקה לשלש או לארבע פעמים, לעבד ליה הקטרה פחותה מכזית, פסולה:

(ה) הקמץ, מעוטו מעבב את רבו. העשרון, מעוטו מעבב את רבו. היין, מעוטו מעבב את רבו. השמן, מעוטו מעבב את רבו. הסלת והשמן מעבבין זה את זה. הקמץ והלבונה מעבבין זה את זה:

כשיעור היין, צין למנחת נדבה שהוא לוג אחד שמן: הסולת והשמן – של מנחה: מעבבים זה את זה – דכתיב (סס ב) מגרשה ומשמנה: הקומץ והלבונה מעבבים זה את זה – דכתיב (סס ו) והרים ממנו בקומא וגו' על כל לבונה:

(ו) שני שעירי יום הכפורים מעבבין זה את זה. שני כבשי עיצרת מעבבין זה את זה. שתי חלות מעבבות זו את זו. שני סדרין מעבבין זה את זה. שני בזיכין מעבבין זה את זה. הסדרים והבזיכין מעבבין זה את זה. שני מינים שבנזיר, שלשה שבפרה, ארבעה שבתורה, ארבעה שבלולב, ארבעה שבמצורע, מעבבין זה את זה. שבע הזיות ושעל הפרכת, ושעל מזבח הזהב, מעבבות זו את זו:

מהן שחרית ואחד צין הערבים ילא, דקיימא לן לולב אין כריך אגד. אבל אם חסר אחד מן המינים ונטל כל השלשה, לא קיים מלה כלל: ארבעה שבמצורע – עץ ארז, וארזוב, ושני תולעת, והאפור החיה: שבע הזיות שבפרה אדומה – דכתיב (במדבר יט) והזה אל נוכח פני אהל מועד מדמה שבע פעמים: שבע הזיות של צין הבדים – ציוס הכפורים. דכתיב (ויקרא יז) ולפני הכפורת יזה שבע פעמים: ושעל הפרוכת ושעל מזבח הזהב – ציוס הכפורים, ובפר כהן משיה, ובפר העלם דבר של כיבור, ושעירי עבודה זרה. שכל אלו טעונים הזיה על הפרוכת ועל מזבח הזהב כמו שמפורש בפרשת ויקרא ובאחרי מות. ושעירי עבודה זרה מרבינן ליהו מקרא דכתיב (סס ז) ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת. לפר, זה פר כהן משיה. החטאת, אלו שעירי עבודה זרה. וארבע מתנות שעל ארבע קרנות

צידו בלא כלי. ובצד שיעבוד צידו הימנית דומיא דחטאת שנאמר בו ארבע דכתיב ביה (סס ז) ולקה הכהן מדם החטאת בארבעו, וכל מקום שנאמר ארבע וכהונה אינו אלא ימין. ואין הלכה כר' שמעון: הקטיר קוממה פעמים – חצי קומץ בפעם אחת וחצי קומץ

רע"ב – (ה) מיעוטו מעבב את רבו – שאם חסר כל שהוא, פסול, לאמר רחמנא מלא קוממו: העשרון – מנחה שהיא פחותה מעשרון אפילו כל שהוא פסולה: היין – חצי ההין לפר, ושלישית ההין לאליל, ורביעית ההין לכבש. וכן השמן צין למנחת נסכים שהוא

רע"ב – (ו) שני שעירי יום הכפורים – השעיר אשר עלה עליו הגורל לה', ושעיר המשחל לעזאזל: שני כבשי עזרת – שני כבשי שלמים שבאים חובה על שתי הלחם: שתי חלות – שתי הלחם של עזרת: ושני סדרים – שתי מערכות של לחם הפנים, שש חלות לכל מערכת: שני בזיכין – שתי כפות שבהן הלבונה, ונחונים על שתי המערכות: הסדרים והבזיכין מעבבין זה את זה – שאם אין מערכות של לחם על השלחן לא יתן בו את הבזיכין של לבונה. ואם אין בזיכין לא יתן את הלחם: שני מינים שבנזיר – חלות מלות, ורקיקי מלות: ושלשה שבפרה אדומה – עץ ארז, וארזוב, ושני תולעת: ארבעה שבתורה – ארבעה מינים של לחם שמביאים על שלמי תודה, חלות מלות, ורקיקי מלות, וסולת מורבכת, וחלות לחם חמץ: ארבע שבלולב – לולב, ואחרוג, הדס, וערבה. אם נטל ארבעתן בכל היום כולו אע"פ שנטל אחד

חק לישראל – פרשת יתרו יום ה'

שַׁעַל מִזְבַּח הַזֶּבֶב, נִמִּי מֵעַכְבֹּת זֹאת זֹאת, אַע"פ שֶׁלֹּא הִזְכֵּרוּ בַּמִּשְׁנָה:
 (ו) שְׁבַעֲהָ קִנִּי מִנֹּרָה מְעַבְּבִין זֶה אֶת זֶה. שְׁבַעֲהָ גֵרוֹתֶיהָ מְעַבְּבִין זֶה אֶת זֶה. שְׁבַעֲהָ פְּרָשִׁיִּים שְׁבַעֲהָ מְעַבְּבֹת זֹאת זֹאת. וְאֶפְלוּ כָּתָב אֶחָד מְעַבְּבִין. אַרְבַּע פְּרָשִׁיִּים שְׁבַעֲהָ פְּלִין מְעַבְּבֹת זֹאת זֹאת. וְאֶפְלוּ כָּתָב אֶחָד מְעַבְּבִין. אַרְבַּע צִיצִיִּים מְעַבְּבֹת זֹאת זֹאת, שְׁאֲרַבְעָתָן מִצְוָה אַחַת. רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל אוֹמֵר, אַרְבַּעֲתָן אַרְבַּע מִצְוֹת:

רע"ב – (ז) שְׁבַעֲהָ קִנִּי מִנֹּרָה – כִּלְכַתִּיב (שְׁמוֹת כה) וְשָׂאָה קִנִּים יוֹלְאִים מִלְּדֵיהָ, וְהִקְנָה הָאֱמֻלְעִי, הָרִי שְׁבַעֲהָ קִנִּי מִנֹּרָה: שְׁחֵי פְּרָשִׁיִּים שְׁבַעֲהָ מְעַבְּבֹת – שְׁמַע, וְהִיָּה אִם שְׁמוֹעַ: וְאֶפְלוּ כָּתָב אֶחָד מְעַבְּבִין – אֶפְלוּ אֶת אֶחָד מְעַבְּבִין – אֶפְלוּ אֶת אֶחָד מְעַבְּבִין לְבִקְוָה לְחַבְרָתָהּ וְאִינָה מוֹקֶפֶת גּוֹיִל כִּהִלְכָתָהּ, פּוֹסֵל בַּמִּזְבֵּחַ וְכַתְּפִילִין וְכַסְפֵּר תּוֹרָה: אַרְבַּע פְּרָשִׁיִּים שְׁבַעֲהָ פְּלִין – קִדָּשׁ, וְהִיָּה כִּי יִצְיָאֵךְ, שְׁמַע וְהִיָּה אִם שְׁמוֹעַ: מֵעַכְבֹּת זֹאת זֹאת – בֵּין שְׁבַעֲהָ שֶׁל רֹאשׁ שְׁכֹחֵצִין כֹּל פְּרָשָׁה וּפְרָשָׁה בְּקֹלֶף צַפְנֵי עֲלָמוֹ, בֵּין שְׁבַעֲהָ שֶׁל יָד שְׁכֹל אַרְבַּעֲתָן כְּתוּבִים בְּקֹלֶף אֶחָד: אַרְבַּעֲתָן אַרְבַּע מִצְוֹת – וְאִין מֵעַכְבֹּת זֹאת זֹאת. וְאִין הִלְכָה כְּרִי יִשְׁמַעְיָאֵל:

גמרא – מִנְחֹת דָּף לַה' ע"ב

אִמֵּר רַב יְהוּדָה קִשֵּׁר שֶׁל תְּפִילִין צָרִיךְ שִׁיחָא לְמַעְלָה כְּדִי שִׁיחָו יִשְׂרָאֵל לְמַעְלָה וְלֹא לְמַטָּה וְצָרִיךְ שִׁיחָא כְּלָפֵי פָּנִים כְּדִי שִׁיחָו יִשְׂרָאֵל לְפָנִים וְלֹא לְאַחֹר אִמֵּר רַב שְׁמוּאֵל בַּר בִּידְרִי אִמֵּר רַב וְאִמֵּרִי לָהּ אִמֵּר ר' אַחָא אַרִיכָא אִמֵּר רַב הוֹנָא וְאִמֵּרִי לָהּ אִמֵּר רַב מִנְשִׂיא אִמֵּר שְׁמוּאֵל תְּפִילִין מֵאִימְתִי מְבָרַךְ עֲלֵיהֶן מִשְׁעַת הַנְּחֹתָן אִינִי וְהָא אִמֵּר רַב יְהוּדָה אִמֵּר שְׁמוּאֵל כֹּל הַמִּצְוֹת כּוֹלֵן מְבָרַךְ עֲלֵיהֶן עוֹבֵר לְעֵשִׂיתָן אִבִּי וְרַבָּא דְאִמֵּרִי תְרוּיֵיהוּ מִשְׁעַת הַנְּחֹתָן וְעַד שְׁעַת קְשִׁירָה אִמֵּר רַב חֲסֵדָא סַח בֵּין תְּפִילָה לְתְּפִילָה חוּזֵר וּמְבָרַךְ סַח אִין לֹא סַח לֹא וְהָא שֶׁלַּח רַב חֵיִיא בְּרִיָּה דְרַב הוֹנָא מִשְׁמִיָּה דְרַבִּי יוֹחָנָן עַל תְּפִילָה שֶׁל יָד אוֹמֵר בְּרוּךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצוּנוּ לְהַנִּיחַ תְּפִילִין עַל תְּפִילִין שֶׁל רֹאשׁ אוֹמֵר בְּרוּךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצוּנוּ עַל מִצְוֹת תְּפִילִין אִבִּי וְרַבָּא דְאִמֵּרִי תְרוּיֵיהוּ לֹא סַח מְבָרַךְ אַחַת סַח מְבָרַךְ שְׁתֵּים תִּנָּא סַח בֵּין תְּפִילָה לְתְּפִילָה עֲבִירָה הִיא בִּידוֹ וְחוּזֵר עֲלֵיהָ מְעַרְכֵי הַמִּלְחָמָה תִּנָּא כְּשֶׁהוּא מְנִיחַ מְנִיחַ שֶׁל יָד וְאַחַר כֵּן מְנִיחַ שֶׁל רֹאשׁ וְכְשֶׁהוּא חוֹלֵץ חוֹלֵץ שֶׁל רֹאשׁ וְאַחַר כֵּן חוֹלֵץ שֶׁל יָד בְּשֶׁלְמָא כְּשֶׁהוּא מְנִיחַ מְנִיחַ שֶׁל יָד וְאַח"כּ מְנִיחַ שֶׁל רֹאשׁ דְּכַתִּיב וּקְשַׁרְתֶּם לְאוֹת עַל יָדָךְ וְהוֹדֵר וְהִיוּ לְטוֹטֶפֶת בֵּין עֵינֶיךָ אֵלֶּא כְּשֶׁהוּא חוֹלֵץ חוֹלֵץ שֶׁל רֹאשׁ וְאַח"כּ חוֹלֵץ שֶׁל יָד מְנַלָן אִמֵּר רַבָּה רַב הוֹנָא אִסְבְּרָא לִי אִמֵּר קִרָא וְהִיוּ לְטוֹטֶפֶת בֵּין עֵינֶיךָ כֹּל זְמַן שְׁבִין עֵינֶיךָ יְהוּ שְׁתֵּים:

חק לישראל – פרשת יתרו יום ה'

רש"י על הגמרא

להניח: מלות תפילין – לעכשיו גומר את המצוה: לא סח – אין מצדך אלא על של יד בלבד: סח מצדך שחיס – כדשלח רב חייל: סח בין תפילה לתפילה – ולא צירך על של ראש אלא סמך על זרעה ראשונה: עבירה היא צידו וחוזר עליה מערכי המלחמה – כדאמרין בפרק משוח מלחמה (סוטה מד) הירא ורך הלצב מעצירות שצידו: והיו – משמע שחיס כל זמן שיהו בין עניך יהו שחיס כל זמן שאותן של ראש מונחיס אותן של יד נמי מונחין אלמא דראש חליץ ברישא:

למעלה – בגובה הראש ולא למטה בצואר: כלפי פנים – ממול עורף ולא צידי הראש ל"א כלפי פנים שיהא הקשר מצפנים והגוי של דל"ת מצחוץ כדאמרן ונוייהן לזכר: צידרי – שם: מאימתי מצדך עליהן משעת הנחתן – משמע לאחר שהניחן: אציי ורצא דאמרי תרוייהו – מאי משעת הנחתן דקאמר משעת הנחה ועד שעת קשירה לכיון דעדיין לא קשרן עובר לעשייתן הוא: בין תפילה לתפילה – בין של יד לשל ראש דסיפר קודם שיניח אותן על הראש: להניח – דבשל יד מתחיל

זוהר – יתרו דף פט' ע"ב

אמר ליה, ר', האי קרא בעי לאתיישבא בארחוי. פתיב (ישעיה נז) ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו. אתן להם מבעי ליה, מהו אתן לו:

אמר ליה, תא חזי, ונתתי להם בביתי, מהו ביתי. כמה דאת אמר (במדבר יב) בכל ביתי נאמן הוא. (שמה דקודשא בריך הוא אקרי בית) ובחומותי, כמה דאת אמר (ישעיה סב) על חומותיה ירושלם הפקדתי שומרים יד ושם, כלומר דישלפון נשמתין קדישין מודוכתא דא. והוא יד, חולק באשלמותא. טב, מליא מבנין ומבנותן. שם עולם אתן לו, להווא חולק שלימים. אשר לא יפרת לדרי דרין. דבר אחר אתן לו להווא דיידע רזא דמלה, ויתפון במה דבעי לכונא:

תו אמר ר' שמעון, פתיב, (שמות לה) לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת. מאי טעמא. בגין דלא אתחזי דינא בהאי יומא. ואי תימא הא לגבוה סלקא. בכל מושבותיכם קאמר, ולא לגבוה. והוא דסלקא לגבוה, לאכפיא לדינא אחרא סלקא. דתנינו, אית אשא אכלא אשא. ואשא דמדבחה, אכלא אשא אחרא:

ובגיני כה, אתגליא עתיקא קדישא בהאי יומא, מפל שאר יומין. ובזמנא דאתגליא עתיקא, לא אתחזי דינא כלל. וכל עלאין ותתאין משתפחין בחדוותא שלימתא, ודינא לא שלטא:

תאנא, פתיב (שמות לא) כי ששת ימים עשה יי' את השמים ואת הארץ. ששת ימים ודאי, ולא בששת. והני יומין קדישין עלאין, אקרון יומי דשמא קדישא אתפליל בהו, ואינון אתפלילן ביה. זכאה חולקיהון דישראל מפל עמין

חק לישראל – פרשת בא יום ה'

עֹבְדֵי עֲבֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלֹת, עֲלֵייהוּ כְּתִיב, (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּינֵי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כּוֹלְכֶם הַיּוֹם:

הלכה – הרמב"ם הלכות קריאת שמע פרק א'

(ט) איזהו זמן קריאת שמע בלילה מצותה משעת יציאת הכוכבים עד חצי הלילה ואם עבר ואיחר וקרא עד שלא עלה עמוד השחר יצא ידי חובתו שלא אמרו עד חצות אלא כדי להרחיק אדם מן הפשיעה:
 (י) הקורא קריאת שמע של ערבית אחר שיעלה עמוד השחר קודם הנץ החמה לא יצא ידי חובתו אלא אם כן היה אנוס כגון שכור או חולה וכיוצא בהן ואנוס שקרא בעת זה אינו אומר השכיבנו:

לע"נ

זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה
 בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.